

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu

Opole, dnia 21 kwietnia 2010 r.

Pan
Ryszard Wilczyński
Wojewoda Opolski

LOP-4100-01-01/2010
P/09/163

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, (zwanej dalej ustawą o NIK), Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu przeprowadziła w Opolskim Urzędzie Wojewódzkim (zwanym dalej Urzędem) kontrolę wykonania budżetu państwa w 2009 r. w części 85/16 – województwo opolskie oraz wykonania planu finansowego przez Urząd - jako dysponenta III stopnia.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym 8 kwietnia 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 60 ust. 1 i 2 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wojewodzie niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację zadań objętych kontrolą.

---

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące ustalenia kontroli i wynikające z nich oceny częściowe:

Część I – Dysponent III stopnia (Urząd)

1. Najwyższa Izba Kontroli uwzględniając kryterium legalności i rzetelności ocenia pozytywnie z zastrzeżeniami rzetelność i wiarygodność ksiąg rachunkowych.

1.1. Przepisy wewnętrzne regulujące w Urzędzie przyjęte zasady rachunkowości (politykę rachunkowości) spełniały wymogi art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 r. *o rachunkowości*² (zwanej dalej ustawą *o rachunkowości*). Przyjęty i stosowany w Urzędzie zakładowy plan kont ustalony został zgodnie z postanowieniami załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. *w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych*³ (zwanego dalej rozporządzeniem *w sprawie rachunkowości*).

1.2. Księgi rachunkowe otwarto, zamknięto, prowadzono, oznaczono i przechowywano prawidłowo. Jednakże w trakcie analizy zapisów księgowych stwierdzono, że 129 z nich na kwotę 59,7 tys. zł (0,2 % wydatków Urzędu) dokonano z pominięciem kont rozrachunkowych, tj. z naruszeniem zasady memoriału wyrażonej art. 6 ust. 1 ustawy *o rachunkowości*. Nieprawidłowość ta występowała w okresie od stycznia do kwietnia 2009 r., tj. do czasu wdrożenia w maju 2009 r. wniosków pokontrolnych NIK dotyczących wykonania planu finansowego Urzędu w 2008 r.

1.3. Wprowadzone w Urzędzie procedury kontroli finansowej uwzględniały wymogi art. 47 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. *o finansach publicznych*⁴ (zwana dalej ustawą *o finansach publicznych*), a przeprowadzony audyt wewnętrzny i doraźna kontrola wewnętrzna (dotycząca okresowej oceny prowadzenia gospodarki finansowej i przestrzegania ustalonych w Urzędzie procedur) potwierdziły ich przestrzeganie.

1.4. NIK wnosi zastrzeżenia co do poprawności formalnej i kompletności 224 z 6 851 zapisów w dzienniku dotyczących wydatków dokonanych w 2009 r., gdyż:

- w 188 zapisach na kwotę 480,5 tys. zł - brak było wymaganego art. 20 ust. 5 pkt 2 ustawy *o rachunkowości* wskazania osoby odpowiedzialnej za wprowadzenie zapisów,

---

² Dz. U. z 2009, Nr 152, poz. 1223 ze zm.

³ Dz. U. Nr 142, poz. 1020 ze zm.

⁴ Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.

- 36 zapisów na kwotę 27,3 tys. zł zawierało błędy formalne (np. błędna sekwencja dat, nieprawidłowy rok operacji), co stanowiło naruszenie art. 24 ust. 1 ustawy *o rachunkowości*.

Przyczyną powyższego był brak wprowadzenia w systemie danych identyfikujących osobę dokonującą zapisu księgowego oraz pomyłki osób wprowadzających dowody do ewidencji księgowej.

1.5. Analiza 132 zapisów księgowych na kwotę 4 501,8 tys. zł, tj. 18,5 % wydatków wykazała nieprawidłowość w dowodzie nr 6 100 (kwota 4,3 tys. zł - 0,1 % badanych wydatków) polegającą na braku podpisu głównego księgowego Urzędu (lub osoby przez niego upoważnionej), co stanowiło niedopełnienie wymagania określonego art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy *o rachunkowości*.

1.6. Inwentaryzacja wg stanu na 31 grudnia 2009 r. w drodze spisu z natury aktywów pieniężnych i rzeczowych składników aktywów obrotowych (zapasów towarów i materiałów) - została przeprowadzona prawidłowo i rozliczona z zachowaniem ustawowych terminów. Inwentaryzacja w drodze uzgodnienia i weryfikacji sald kont została przeprowadzona prawidłowo, za wyjątkiem rozliczenia konta 221 *należności z tytułu dochodów budżetowych*, gdyż analiza ujawniła różnicę inwentaryzacyjną w kwocie 17,60 zł pomiędzy stanem rzeczywistym należności na 31 grudnia 2009 r. (11 517,60 zł), a stanem w księgach rachunkowych (11 500 zł). Przyczyną powstania ww. różnicy było nieuwjęcie należności wymagalnej z tytułu naliczonych kosztów upomnień, pomimo obowiązku, wynikającego z art. 20 ust. 1 ustawy *o rachunkowości*, wprowadzenia do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego każdego zdarzenia, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. Przyczyną powyższego uchybienia było niedopatrzenie ze strony pracownika odpowiedzialnego za prowadzenie ewidencji należności.

2. Najwyższa Izba Kontroli uwzględniając kryterium legalności i rzetelności ocenia pozytywnie sporządzenie sprawozdań budżetowych za 2009 r.

2.1. Sprawozdania budżetowe Rb-23 o stanie środków na rachunkach bieżących Urzędu, Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetowych, Rb-N o stanie należności i Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji były sporządzone terminowo i na podstawie danych ewidencji księgowej, która w sposób prawidłowy i rzetelny obrazowała stan dochodów, wydatków i zobowiązań.

2.2. Ewidencja księgowa należności z tytułu dochodów budżetowych w 2009 r. (konto 221) zawierała dane niezgodne ze stanem faktycznym, gdyż 11 zapisów na kwotę 67 415,60

zł zostało wykazanych nieprawidłowo w ewidencji księgowej w rozdziale 75011 § 0970, pomimo że powinny być wykazane w tym samym rozdziale, ale w § 0750. Obowiązek prowadzenia ewidencji szczegółowej (analitycznej) do konta 221 wg dłużników i podziałek klasyfikacji budżetowej zawarty jest w pkt II opisu kont załącznika nr 2 do rozporządzenia *w sprawie rachunkowości*. Powyższe uchybienie nie miało wpływu na prawidłowość sporządzenia sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, gdyż - jak wyjaśnił główny księgowy Urzędu – *znana była niedoskonałość „starego” programu finansowo-księgowego (tj. programu użytkowanego do końca 2009 r.) i dlatego, przy sporządzaniu sprawozdania z realizacji dochodów, uwzględniono stan faktyczny zgodny z klasyfikacją budżetową.*

Ww. różnica inwentaryzacyjna w kwocie 17,60 zł pomiędzy stanem należności, a ich ewidencją nie miała istotnego wpływu (0,15%) na sprawozdawczość roczną w zakresie sprawozdania Rb-27 i Rb-N.

3. Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację dochodów Urzędu

Dochody budżetowe zaplanowane na 2009 r. w kwocie 69 000 zł zrealizowano w kwocie 142 821,41 zł. Uzyskanie wyższych o 73 821,41 zł dochodów od kwoty planowanej wynikało z uzyskania dochodów nieplanowanych w 2009 r., m.in. z tytułu najmu powierzchni (36 273,07 zł) oraz z wpłat 50% zysku z dwóch gospodarstw pomocniczych Urzędu (36 103,80 zł).

4. Najwyższa Izba Kontroli uwzględniając kryterium legalności, gospodarności i rzetelności ocenia pozytywnie z zastrzeżeniami realizację wydatków Urzędu.

W planie finansowym Urzędu na 2009 r. opracowanym na podstawie ustawy budżetowej na rok 2009 z dnia 9 stycznia 2009 r.⁵ ujęto wydatki w kwocie 24 241 tys. zł. Kwota ta w wyniku ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2009⁶ oraz uruchomienia środków rezerw Ministra Finansów i rezerw budżetu Wojewody, została zwiększona w trakcie roku do 24 611,97 tys. zł. Wydatki poniesiono w kwocie 24 370,12 tys. zł, tj. w kwocie wyższej o 989,4 tys. zł (o 4,2 %) niż w roku poprzednim.

Zastrzeżenia NIK dotyczą wydatkowania środków w kwocie 6 845 zł (0,28 % wydatków, z tego 5 745 zł - koszty pobytu, 1 100 zł - koszty dojazdu) na organizację szkolenia dla 29 pracowników w wynajętym hotelu, pomimo posiadania własnego ośrodka szkoleniowego „Rybacówka” w Turawie, który w ww. terminie nie był wykorzystany. Wskazać należy, że Urząd na modernizację ośrodka „Rybacówka” poniósł wydatki

---

⁵ Dz. U. Nr 10, poz. 58

⁶ Dz. U. Nr 128, poz. 1057

inwestycyjne w latach 2004-2009 r. w kwocie 1 235,76 tys. zł (w tym 136,03 tys. zł w 2009 r.), a na jego wyposażenie kwotę 231 tys. zł (w tym 47,2 tys. zł na wyposażenie zaplecza gastronomicznego). W 2009 r. koszty funkcjonowania tego ośrodka przewyższały uzyskiwane przychody, a różnica ta w kwocie 55,2 tys. zł stanowiła wydatek bieżący Urzędu.

Dyrektor Generalny Urzędu wyjaśniając przyczyny nieprzeprowadzenia ww. szkolenia we własnym ośrodku szkoleniowym podał, że pierwotnie planowano 32 uczestników szkolenia (z których 4 wymagało zakwaterowania w pokoju jednoosobowym) oraz brak zaplecza gastronomicznego w ośrodku i w związku z tym problem z zapewnieniem wyżywienia. Natomiast Kierownik Oddziału Logistyki i Obrony Cywilnej, w którego administrowaniu znajdował się ośrodek w 2009 r. wskazał w wyjaśnieniu, że ośrodek ten dysponuje 30 miejscami noclegowymi na piętrze oraz możliwością zwiększenia liczby miejsc poprzez wykorzystanie apartamentów (5 pokoi na parterze) do 40 miejsc.

W ocenie NIK powyższe działanie, wskutek którego poniesiono wydatek w kwocie 6 845 zł było sprzeczne z zasadą oszczędności i naruszało zasadę gospodarności. Organizacja szkolenia we własnym ośrodku szkoleniowym ograniczyłaby koszty szkolenia i wpłynęła korzystnie na wykorzystanie ośrodka „Rybaczkówka”, a tym samym zmniejszyłaby niekorzystną relację pomiędzy przychodami i kosztami jego utrzymania.

Kwota zrealizowanych wydatków na wynagrodzenia w dziale 750 (Administracja publiczna) w 2009 r. wyniosła 13 062,5 tys. zł (99,2% planu) i była wyższa o 7,7% od wydatków na wynagrodzenia w 2008 r. W wydatkach na wynagrodzenia - 1 216 125 zł (9,3%) stanowiły środki wydatkowane na nagrody za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej z funduszu nagród. Z kwoty wypłaconych nagród - 402 902 zł (33,1%) wypłacono na podstawie wniosków o nagrody, wskazując w nich szczególne osiągnięcia zawodowe osób nagradzanych, a 813 223 zł (66,9%) wypłacono bez wskazania szczególnych osiągnięć, w tym 127 134 zł (10,5%) wypłacono w grudniu 2009 r. przyjmując za kryterium wypłaty nagród jedynie wymiar czasu pracy.

Dyrektor Generalny Urzędu wyjaśniając przyczynę przyznania nagród, o których mowa w art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 16 września 1982 r. *o pracownikach urzędów państwowych*⁷ oraz § 9 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 marca 2007 r. *w sprawie zasad wynagradzania pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej zatrudnionych w urzędach administracji rządowej i pracowników innych jednostek*⁸, tj. przyznania nagród za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej bez wskazania ww.

⁷ Dz. U. z 2001 r. Nr 86, poz. 953 ze zm.

⁸ Dz. U. Nr 45, poz. 290 ze zm.

osiągnięcia, wskazał, że przepisy nie definiują tego pojęcia. W ocenie NIK pomimo tego, że przepisy nie definiują pojęcia *szczególne osiągnięcie w pracy zawodowej* to obligują pracodawcę do wskazania, jakie osiągnięcia zawodowe uznał za podstawę przyznania ww. nagród.

Część II – Dysponent Główny budżetu państwa część 85/16 - województwo opolskie
(Wojewoda Opolski)

5. Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie sprawozdawczość łączną części 85/16 i dokonanie przeniesień treści ksiąg rachunkowych na roczne i kwartalne sprawozdania budżetowe.

Sprawozdania budżetowe Rb-23 o stanie środków na rachunkach bieżących jednostek, Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetowych, Rb-N o stanie należności i Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji zostały sporządzone rzetelnie i prawidłowo pod względem formalnym i rachunkowym oraz terminowo przekazane do Ministerstwa Finansów.

6. Najwyższa Izba Kontroli uwzględniając kryterium legalności i rzetelności ocenia pozytywnie z zastrzeżeniami wykonanie dochodów budżetowych.

6.1. Dochody w części 85/16 zostały w 2009 r. wykonane w kwocie 48 823 tys. zł, stanowiącej 106 % dochodów zaplanowanych po nowelizacji ustawy budżetowej (46 065 tys. zł) i 108,2 % dochodów uzyskanych w 2008 r. Wyższe o 2 758 tys. zł od zaplanowanych wykonanie dochodów wynikało głównie z uzyskania ponadplanowych dochodów w dwóch działach: 750-Administracja publiczna (o 1 390 tys. zł, tj. o 6,1 % kwoty zaplanowanej) i 852-Pomoc społeczna (o 2 233 tys. zł, tj. o 163,7 % kwoty zaplanowanej). Wynikało to z wyższych od oszacowanych wpływów z tytułu zwrotu nienależnie pobranych świadczeń w dziale 852 i z wyższej ściągalsności mandatów karnych przez organy egzekucyjne (dział 750). Niższe dochody od zaplanowanych o 1 226 tys. zł (6,9 % kwoty planowanej) uzyskano w dziale 700 z tytułu gospodarki gruntami i nieruchomościami Skarbu Państwa realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego (dalej jst) jako zadania zleconego, wskutek niewniesienia opłat przez korzystających z mienia Skarbu Państwa, pomimo podejmowanych działań windykacyjnych przez jst.

W ocenie NIK prognoza dochodów na 2009 r. została sporządzona poprawnie, a stwierdzone odchylenia wynikały głównie z przyczyn trudnych do przewidzenia.

6.2. Kwota należności budżetowych na koniec 2009 r. wg sprawozdania Rb-27 z wykonania dochodów, wynosiła 76 807 tys. zł, z tego 75 595 tys. zł stanowiły zaległości,

które na przestrzeni 2009 r. wzrosły o 11 740 tys. zł (o 18,4 % w porównaniu do 2008 r.) i stanowiły 154,8 % dochodów uzyskanych w 2009 r. Największy udział w łącznej kwocie zaległości miały zaległości z tytułu:

- niezwróconych przez dłużników zaliczek alimentacyjnych (rozdział 85212 - 63 % kwoty zaległości),
- gospodarki gruntami i nieruchomościami Skarbu Państwa (rozdział 70005 - 14 % kwoty zaległości)
- grzywien, mandatów i kar pieniężnych od ludności (rozdział 75011 - 19 % kwoty zaległości) windykację których, na wniosek Urzędu, prowadzą urzędy skarbowe.

6.2.1. Zaległości w rozdziale 85212 – *Świadczenia rodzinne, zaliczka alimentacyjna oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego* na koniec 2009 r. wynosiły 48 022 tys. zł (§ 2350) i wynikały z wypłaconych zaliczek alimentacyjnych, których w 2009 r. wypłacono 28 447 tys. zł, tj. o 8 485 tys. zł więcej niż w roku poprzednim. Natomiast zaległości wzrosły o 14 634 tys. zł (43,8 % kwoty zaległości wg stanu na koniec 2008 r. – 33 389 tys. zł).

W ocenie NIK przyczyną tak znacznego wzrostu ww. zaległości były m.in.: pogorszenie ściągальności wypłaconych świadczeń oraz zmiany wprowadzone ustawą z dnia 7 września 2007 r. (obowiązującą od 1 października 2008 r.) *o pomocy osobom uprawnionym do alimentów*⁹. Zmiany te skutkowały zwiększeniem liczby świadczeniobiorców, z powodu podwyższenia kryterium dochodowego z 583 zł do 725 zł oraz wzrostem maksymalnej kwoty alimentów ze 170 zł do 500 zł. Służby Wojewody w 2009 r. prowadziły działania zobowiązujące jst do korzystania ze środków prawnego przymuszenia dłużników do spłaty zaległości wymienionych w art. 5 ustawy *o pomocy osobom uprawnionym do alimentów*, lecz działania te nie odniosły pożądanego skutku.

6.2.2. Zaległości w rozdziale 70005 - *Gospodarka gruntami i nieruchomościami* na koniec 2009 r. w kwocie 10 434 tys. zł (13,8 % zaległości ogółem) wynikały z niewniesionych opłat z tytułu gospodarowania gruntami i nieruchomościami Skarbu Państwa. Zaległości te były o 14 % mniejsze niż na koniec 2008 r., lecz równocześnie zmalały o 12,8 % (2 380 tys. zł) dochody z omawianego tytułu.

Starostowie w przekazanych do Urzędu - Wydziału Infrastruktury i Gospodarki (dalej Wydział IiG) informacjach wskazywali na podejmowane działania zmierzające do wyegzekwowania ww. zaległości, lecz nie wskazywali przyczyn braku skuteczniejszej ich windykacji oraz przyczyn zmniejszenia dochodów z omawianego tytułu. Dyrektor Wydziału

---

⁹ Dz. U. Nr 192, poz. 1378 ze zm.

IiG wyjaśnił, że dane takie zawierają roczne informacje starostów z realizacji dochodów oraz protokoły kontroli przeprowadzonych w starostwach przez Wydział IiG i Wydział FiB.

Przeprowadzona przez NIK analiza danych zawartych w informacjach starostów i zapisów w jedynym protokole kontroli przeprowadzonej w 2009 r. przez Wydział IiG w Starostwie Powiatowym w Kędzierzynie-Koźlu wykazała, że brak było w nich informacji dotyczących rozpoznania przyczyn utrzymywania się znacznych zaległości i zmniejszenia dochodów z omawianego tytułu oraz przyczyn przekroczeń lub niewykonania planu dochodów. NIK zauważa, że dyrektor Wydziału IiG został zobowiązany do *bieżącego nadzorowania przebiegu realizacji dochodów i monitorowania przyczyn oraz stanu zaległości budżetowych, w tym związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej i innych zleconych jst odrębnymi ustawami*, co wynikało z polecenia Wojewody z 27 maja 2009 r. (po kontroli wykonania budżetu w 2008 r.). Stwierdzono opóźnienia w sporządzaniu przez Oddział Gospodarki Nieruchomościami Wydziału IiG protokołów kontroli, pomimo obowiązku wynikającego z polecenia Wojewody Nr 66/2007 z dnia 14 marca 2007 r. *regulującego zasady i tryb wykonywania kontroli zewnętrznych przez pracowników Urzędu*, atakże postanowień rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 czerwca 2009 r. *w sprawie kontroli prowadzonej przez wojewodę*¹⁰, zobowiązującego do sporządzenia protokołów kontroli – nie później niż w terminie do 15 dni roboczych od zakończenia kontroli. Protokół kontroli Starostwa Powiatowego w Kędzierzynie-Koźlu został sporządzony po 2 miesiącach od zakończenia kontroli, a protokół kontroli Starostwa Powiatowego w Opolu, zakończonej 5 czerwca 2009 r., nie został sporządzony do dnia zakończenia kontroli NIK (2 kwietnia 2010 r.).

Przyczyną niesporządzenia protokołu według wyjaśnienia kierownika Oddziału Gospodarki Gruntami Wydziału IiG, był brak czasu na jego sporządzenie. Ponadto, przekazanie do Wydziału Prawnego, Nadzoru i Kontroli (dalej „Wydział PiNK”) informacji o dwóch przeprowadzonych kontrolach, z których tylko jedna została faktycznie zakończona spowodowało, że sprawozdanie z działalności kontrolnej Urzędu zatwierdzone 5 lutego 2010 r. przez Wojewodę było w tym zakresie nierzetelne.

7. Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie wydatków budżetowych w 2009 r.

7.1. Wydatki zrealizowane w 2009 r. wyniosły 652 732 tys. zł (99,2 % kwoty zaplanowanej) i były niższe o 2 % w stosunku do wykonania wydatków w 2008 r. Środki

---

¹⁰ Dz. U. Nr 106, poz. 884

budżetowe przekazywano jednostkom podległym i jst wg planu - harmonogramu realizacji dochodów i wydatków budżetowych opracowanego dla kwot ujętych w ustawie budżetowej, a następnie w nowelizacji tej ustawy lub wg zapotrzebowań składanych za pośrednictwem wydziałów merytorycznych Urzędu. Dotacje dla jst przekazywano w terminach umożliwiających pełne i terminowe wykonywanie zadań, zgodnie z harmonogramem realizacji wydatków, zaś dotacje na zadania realizowane na podstawie porozumień – w terminach ustalonych w tych porozumieniach. Przekazane jst kwoty dotacji były powiązane ze stopniem realizacji zadań przewidzianych do sfinansowania.

Niemniej NIK zauważa, że w trakcie realizacji budżetu:

- nie podzielono w lutym 2009 r. w całości kwoty dotacji celowej dla jst na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej ujętej w ustawie budżetowej na 2009 r. (361 573 tys. zł) lecz 33 311 tys. zł (9,2%) pozostawiono nierozdysponowane oraz poinformowano jst o niższych kwotach dotacji na ten cel niż wynikałoby to z podziału całej kwoty. Powyższe stanowiło naruszenie § 3 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 lipca 2006 r. *w sprawie planów finansowych zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, przekazywania dotacji celowych i przekazywania pobranych dochodów związanych z realizacją tych zadań*¹¹ lecz wynikało z zalecenia Ministra Finansów przekazanego w piśmie z dnia 29 stycznia 2009 r. podjęcia działań przygotowawczych do planowanego ograniczenia wydatków budżetowych.
- przekazano 21 dni po terminie (30 listopada 2009 r.) kwotę 68,4 tys. zł dotacji dla jednej z gmin, przeznaczoną na zwroty rolnikom podatku akcyzowego od zakupionego oleju napędowego, co naruszało art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 10 marca 2006 r. *o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej*¹², przyczyną którego było opóźnione otrzymanie środków na ten cel (18 grudnia 2009 r.) z budżetu, pomimo wcześniejszego ich zapotrzebowania.

7.2. Przeciętne zatrudnienie (w przeliczeniu na pełnozatrudnionych) w części 85/16 w 2009 r. wynosiło 947 osób i w porównaniu do poprzedniego roku było wyższe o 12 osób. Wzrost zatrudnienia wynikał głównie ze wzrostu zatrudnienia w powiatowych inspektoratach weterynarii (rozdział 01034) oraz w inspekcji ochrony środowiska (rozdział 90014) i był uzasadniony przyrostem powierzonych zadań. Na wynagrodzenia w 2009 r. wydatkowano ogółem 43 149 tys. zł (99,7 % planowanych wydatków po zmianach).

---

¹¹ Dz. U. Nr 135, poz. 955

¹² Dz. U. Nr 52, poz. 379

W związku z powyższym NIK ocenia pozytywnie realizację w 2009 r. zadań dotyczących zatrudniania i wynagrodzeń w jednostkach budżetowych podległych Panu Wojewodzie.

8. NIK uwzględniając kryterium legalności, gospodarności i rzetelności ocenia pozytywnie sprawowanie nadzoru i kontroli nad gospodarką finansową środkami budżetu państwa w części 85/16.

W sprawozdaniu z działalności kontrolnej w 2009 r. sporządzonym w Wydziale Prawnym, Nadzoru i Kontroli, zatwierdzonym przez Pana Wojewodę 9 marca 2010 r. wykazano przeprowadzenie łącznie 521 kontroli (23 kompleksowe, 441 problemowych, 21 sprawdzających i 36 doraźnych) obejmując badaniami 476 jednostek.

Po przeprowadzonych kontrolach skierowano do kierowników kontrolowanych jednostek wystąpienia, w których dokonano m.in. ocen kontrolowanej działalności, a w przypadku stwierdzonych nieprawidłowości, zobowiązano do ich usunięcia. Ponadto do rzeczownika dyscypliny finansów skierowano 4 zawiadomienia o ujawnionych okolicznościach wskazujących na naruszenie dyscypliny finansów publicznych

NIK pozytywnie ocenia działania służb Wojewody zmierzające do poprawy efektywności gospodarowania środkami budżetowymi, w tym poprzez przeprowadzanie kontroli, bieżący nadzór i systematyczny kontakt z kierownikami zespolonych służb, inspekcji i straży wojewódzkich oraz działania te ocenia pozytywnie, za wyjątkiem ww. uwagi dotyczącej wykonania zadań kontrolnych przez Wydział IiG.

NIK nie wnosi także uwag do sposobu realizacji wniosków z kontroli wykonania budżetu państwa w 2008 r.

9. NIK ocenia pozytywnie podjęte przez Urząd działania zmierzające do wdrożenia budżetu zadaniowego.

Zgodnie z dyspozycją Ministra Finansów, Wojewoda w ramach wskazanych 17 funkcji i 59 zadań przypisanych urządowi wojewódzkim, określił 113 podzadań realizowanych przez Urząd oraz jednostki administracji zespolonej i niezespolonej w województwie opolskim, wraz z kwotami wydatków (w układzie grup ekonomicznych) planowanych na 2009 r. oraz planowanego wykonania za 2008 r.

Wybrane do kontroli NIK podzadanie *Pomoc w zakresie dożywiania*, w ramach zadania pn. *Pomoc i integracja społeczna*, wraz z miernikiem je opisującym (liczba osób objętych dożywianiem) nie było określone samodzielnie przez Urząd, lecz ustalone i ujęte w katalogu zadań/podzadań i mierników sporządzonym przez dyrektorów wydziałów polityki społecznej urzędów wojewódzkich, zaakceptowanym przez Minister Finansów. Powyższe

podzadanie przypisane zostało do realizacji Oddziałowi Planowania i Analiz Wydziału PS. Wydział PS prawidłowo przedstawił dane w formularzu planistycznym BZ-1, w tym mierniki w formie mierzalnej, a wydatki w układzie wg grup ekonomicznych.

Uwaga NIK dotyczy niepodjęcia prac nad opracowaniem jednolitego sposobu klasyfikowania wydatków w układzie zadaniowym umożliwiającym prawidłowe zidentyfikowanie wydatków ponoszonych na zadania/podzadania, pomimo uprawnienia wynikającego z § 12 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia *w sprawie rachunkowości*. Ograniczenie wydatków do wynagrodzeń pracowników realizujących zadania/podzadania, skutkuje brakiem możliwości przypisania do danego zadania wszystkich wydatków ponoszonych na jego realizację.

Dla kontrolowanego podzadania *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*, wyznaczony cel: *zapewnienie pomocy w zakresie dożywiania dzieciom do 7 roku, uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej, osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej w szczególności osobom samotnym w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym* oraz miernik: *liczba osób objętych dożywianiem*, umożliwiły zwymiarowanie osiągniętego celu o charakterze rzeczowym (pozafinansowym), a tym samym spełniającym wymagania określone w pkt 74 ppkt 2 i 5 załącznika nr 63 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 9 maja 2009 r. *w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na 2009 r.*¹³. Na 2009 r. przyjęto osiągnięcie docelowej wartości miernika w podzadaniu *pomoc państwa w zakresie dożywiania* - 45 372 osób objętych dożywianiem. Faktycznie dożywianiem objęto 42 372 osób (93,6 %), w związku z niższym zapotrzebowaniem na ten rodzaj pomocy.

Wydział PS dokonał oceny osiągniętych celów i mierników w formularzu opisowym prezentującym wykonanie wydatków budżetu państwa w roku 2009 w układzie zadaniowym, ustalonym przez MF przy piśmie z 25 stycznia 2010 r. W opisie odniesiono się do wykorzystania środków budżetowych na realizację zadania – wielkości przekazanych dotacji dla jst i ich wykorzystanie, jak również do kontroli przeprowadzonych w jst bezpośrednio realizujących to zadanie.

Przedstawiając powyższe uwagi i oceny Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. ***Przestrzeganie zasady działania komisji przetargowych w ustawowym składzie co najmniej trzech osób.***

---

¹³ Dz. U. Nr 87, poz. 537

2. *Planowanie szkoleń dla pracowników Urzędu z uwzględnieniem rachunku ekonomicznego i uwzględnianiu efektywnego wykorzystania własnego ośrodka szkoleniowego.*
3. *Dokonywanie analiz stanu należności i zaległości budżetowych oraz przyczyn zachodzących zmian, stosownie do polecenia służbowego Wojewody z dnia 27 maja 2009 r.*
4. *Poprawne merytorycznie i terminowe sporządzanie protokółów z przeprowadzanych kontroli.*
5. *Rozważenie możliwości uszczegółowienia planowania i rozliczania wydatków w układzie zadaniowym, umożliwiające przedstawienie rzeczywistych wydatków ponoszonych na realizację zadań/podzadań.*

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się o przedstawienie przez Pana Wojewodę, w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Wojewodzie prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Opolu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.